

JAK VNÍMÁM VÁLKU NA UKRAJINĚ

Jako menší jsem často uvažoval nad tím, co se budou učit moje děti v dějepise o Evropě během první poloviny 21. století. Připadalo mi, že oproti stoletím minulým se toho tolik moc neděje a Evropa zůstává v klidu a míru. To jsem ovšem nečekal, jak moc mi tuto domněnku 24. února 2022 pár mužů v Moskvě změnil. Zatímco mne okolo sedmé hodiny vzbudil zvonící budík, obyvatele Ukrajiny probudily výstřely a sirény. Vzpomínám si, že sám jsem tomu skoro nedokázal věřit. Proč se něco takového vůbec muselo stát? To má Putin stále málo? A prospěje tato válka vůbec někomu? Rusko anektovalo Krym, podporovalo separatistické režimy v Luhanské a Doněcké oblasti, přes to všechno se však ruskému prezidentu zachtělo ještě většího sousta, tentokrát se jeho cílem stala Ukrajina celá.

Nyní už ovšem nemůžeme jen tak nečinně přihlížet. Nesmíme jen tak zavřít oči nad Putinovými dobyvačnými tendencemi s vidinou levného plynu. V takovém momentě, kdy jsou pošlapány mezinárodní smlouvy, mír a právo na život, je potřeba činit. Bylo by naivní předpokládat, že by se Ukrajina mohla sama ubránit proti největší zemi světa s několikanásobně větší armádou. Zde nám příklad opět poskytne historie. Vzpomeňme si, jak roku 1939 začala Zimní válka. Finové v bojích odváděli velmi dobrou práci a efektivně bránili své území před agresorem, vyšší ztráty vykazoval jednoznačně Sovětský svaz, kdo ovšem nakonec celou válku vyhrál? A jak moc se státy demokratického světa přičinily o to, aby byl útočník poražen?

Jsem nesmírně hrdý na skutečnost, že se (nejen) státy NATO takto spojily, nenechaly se Ruskem zastrašit, a i přes to, že to možná trochu z ekonomického hlediska bolí, už rok podporují Ukrajinu v jejím boji za suverenitu a svobodu proti diktátorskému režimu pošlapávající lidská práva. Jsem hrdý na to, že i Česká republika se mezi tyto státy velmi ochotně zapojila, a přestože je docela malá, tak Ukrajincům v jejich boji pomáhá, jak to jen jde, čímž jsme si vysloužili respekt a uznání i za našimi hranicemi. Takto já osobně vnímám válečný konflikt v širším a geopolitickém pohledu.

Avšak jak tato válka vypadá v očích jednotlivců? Co asi momentálně prožívají lidé válkou nejvíce postižení? Mne jako Čecha se válka dotkla vlastně jen prostřednictvím všudypřítomných vyšších cen, televizní obrazovky a novinových článků se záběry výbuchů a mrtvých vojáků. Jak ji ovšem vnímají občané obou států přímo do války zavlečených? Na to si nyní pokusím odpovědět, i když vžít se do role jiného člověka rozdílné národnosti je nesmírně těžké. Nejdřív se zkusím zaměřit na pohled obyčejného Rusa, nad čímž moc lidí úplně neuvažuje. Mně osobně je jich vlastně líto. Potraviny se jim zdražují rychlejším tempem než v Evropě, dochází k jejich izolaci od zbytku světa, a hlavně je do nich neustále cpána Putinova propaganda, jež se v lecčem podobá propagandě Josepha Goebbelse. Zkrátka Rusům je systematicky upírán přístup k informacím z nezávislých zdrojů. A i když náhodou nějaký Rus zná realitu válečného konfliktu a emigruje někam do zahraničí, tak ve finále jej stejně většina společnosti vidí jako podporovatele invaze a na téměř každého s ruským občanstvím se dívá skrz prsty.

Ještě mnohem těžší je představit si, že bych byl dítětem vychovávaným na Ukrajině. Jaké to musí být žít s vědomím, že dnes v noci ruská bomba může klidně dopadnout na můj panelák a už se nemusím probudit? A jestliže jsem už v bezpečí na západě, vrátím se ještě na Ukrajinu? Dokáži se perfektně naučit cizí jazyk a asimilovat se do nového prostředí? Tak či onak, můj táta by byl daleko ode mne a se zbraní v ruce by bránil moji vlast. Jak bych měl žít s vědomím, že můj otec právě teď daleko na východě bojuje proti krutým zločincům Váagnerovy skupiny?

A je vůbec ještě naživu? Pokusit si představit takovou situaci je nad moje schopnosti, a asi žádný Ukrajinec mi nedokáže nikdy úplně sdělit svoje pocity. Jsou to totiž věci, které nejdou říci slovy. Bylo by to jako nevidomému popisovat západ slunce či neslyšícímu popisovat melodii své nejoblíbenější písničky. Ukrajinci si u mě v uplynulém roce získali neskonalý obdiv a respekt, jak celou situaci odolně zvládají a jak udatně brání svoji zemi. Přestože to pro ně musí být opravdu těžké, tak se nikdy nevzdají a nikdy neztratí víru, že svoji zemi před agresorem ubrání. Já rovněž věřím, že naděje umírá poslední a zlo ve formě Putinovy bezohledné vlády bude jednou potrestáno. Avšak abychom tohoto cíle dosáhli, tak musíme my jako západní svět stále Ukrajinu podporovat a nikdy nesmíme stát stranou dějícího se bezpráví. Vím, že Putinovské Rusko z mapy světa nevymažeme, co ovšem můžeme, je vymazat Rusko z mapy Ukrajiny.

A jak jinak zakončit tuto svoji úvahu než počátečními větami ukrajinské hymny, které se v posledním roce staly aktuálnějšími než kdy dříve. Ještě neumřela Ukrajiny ani sláva, ani svoboda, ještě se na nás, bratři Ukrajinci, osud usměje. Zhynou nepřátelé jako rosa na slunci, začneme konečně vládnout v naší zemi.